

DOSSIERNo.: OD 367

NAAM: WEEERWOLF (ONTVLUCHTING POL. GEVANGENEN)

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
0-1-47	B	7-2-47	12/7 70	4	12/7	4/6-m	D	1 JUNI 1955	APR. 1980	BFA/P	16 JULI 1980
3/5	4	8/5	22/7	4	24/7	29/6-55	CS 2	1 JUNI 1955	20-883		3 FEB. 1984
23/5	4	21/5	30/7	4	30/7	28/7-m	D	20-883	20-883		24 OKT. 1984
16/6	4	16/6	26/8	4	26/8	13/10-55	E/9	2-4 NOV 1955	20-883	BFA/P	
30/8	Bxa	11/9	1/10	4	5/10	8/12-55	D	9 DEC 1955	20-883	BFA/P	
6/10	I	6/10	19/10	4	7/10	26/2-56	E 3	3 APR. 1956			
9/10	I	9/10	22/10	4	25/10	20/3-56	E 3	14 JUNI 1956			
15/10	B II	16/10	22/10	4	20/10	23/6		14 JUNI 1956			
22/10	bis	22/10	6/11	4	23/6	27/6	4/10-56	D	OCT. 1956		
22/10	4	22/10	25/6	4	27/6	23 OCT. 1956		30 OCT. 1956			
1/11	ACDIM	14/11	25/6	4	27/6	26 FEB. 1957	B2B	MRT. 1957			
14/11	4	1/12	19/4-50	4	20/11	4/10	16/5/4	PBI	MEI 1957		
1/12	ACDIM	12/12	26/9	4	29/9	23-12					
12/12	C/N	12/12	3/10	4	4/10	2/2	APR. 1958	PD	APR. 1958		
12/12	4	12/12	14-2-51	4	2/2	2-4	JUNI 1958	D	4 JUNI 1958		
15/12	4	15/12	18-5	4	2-4	17 JULI 1958	EIX(20)		26 JULI 1958		
16/12	4	16/12	7/9	4	14/9	6 AUG. 1958	Dres 3		8 AUG. 1958		
22/1-58	4	23/1-58	2/10	4	4/10	30 OCT. 1958	DOB 4		1 NOV. 1958		
24/1	4	24/1	15/11	4	22/11	4 MRT. 1960	DPB/		7 MRT. 1960		
4/2	4	4/2	19-12	4	12/12	1 JULI 1960	DS		5 JULI 1960		
9/2	4	9/2	23/1-53	4	1/2	27 apr. 1964	EBRES		4 MEI 1964		
4/3	4	4/3	11/1	4	11/1	14 NOV. 1967	PP		16 NOV. 1967		
16/4	AFsaco	17/4	4/10-57	4	4/10-57	19 MEI 1971	DP		25 MEI 1971		
19/4	4	19/4	9/12-54	4	13/12	21 MRT. 1955					
4/5	4	4/5	18 MRT. 1955	4	18 MRT. 1955						
14/5	4	14/5	21 MRT. 1955	4	21 MRT. 1955						
19/5	4	19/5		4							
22/5	4	22/5		4							
31/5	4	31/5		4							

Bijlagen: Verschillende-

R A P P O R T .

47

Een Untersturmführer van den Landstorm Nederland behorende tot de Waffen 4 waagde in het begin van Juli 1945 een poging tot ontsnapping uit het Bewaringskamp Harskamp.

Deze poging werd reeds in den aanvang, nadat de praktische uitvoering was aangevangen, verijdeld.

Bij het verhoor dat ik den Officier, genaamd ROBERTSON, afnam, wilde het mij voorkomen dat bedoelde ontsnappingspoging veel weg had van een "narrow escape", reden waarom ik naar de diepere reden ging zoeken.

Al spoedig werd mij duidelijk dat ik de hand gelegd had op een der hoofddaders van de plunderingen in het toenmalige front-stadje Tiel.

Langzaam verzamelden zich meerdere daders en getuigen, terwijl het mij bij onderzoekingen in het kamp zelve duidelijk werd dat velen, zij het dan ook indirect, van het geroofde geprofiteerd hadden.

De hoofdaanleggers evenwel waren Duitsche Officiëren van de Waffen 4, w.o. de drie Fischers, respectievelijk Ortscommandant, Abschnittcommandant en de gemachtigde voor de Nationaal Socialistische Vrouwenorganisatie Duitschland.

Vele Duitsche Officiëren en onderofficiëren groepten zich om deze hoofddaders.

Al spoedig werden ook eenige Nederlanders het slachtoffer van de chaotische toestanden en zedelijke verwildering, toenmaals heerschende te Tiel.

Bijgaande bijlagen, bevattende de belangrijkste verklaringen van daders en de belangrijkste, hier aanwezige getuigen, mogen U een beeld geven van het drama Tiel.

Zeer wenschelijk zou het zijn, vooral daar reeds samengewerkt wordt met Recherche en F.O.D. ter zake, dat de mogelijkheid wordt opengesteld om de hand te leggen op de Duitsche daders, vooral waar een groot deel der buit naar Duitschland versleept werd.

Behalve plunderingen bij tal van particulieren, bevatten de rapporten grootendeels gegevens omtrent de volgende instellingen:

1. Amsterdamsche Bank; 2. Ned. HandelsMaatschappij; 3. Rotterdamse bank; 4. Pastorie te Tiel; 5. de Nutsspaarbank; 6. Postkantoor en 7. de Amsterdamsche HandelsMaatschappij.

1) Amsterdamsche Bank: Geplunderd door valschermtroepen met medeweten van H' Stuf. Fischer vóór den tijd, dat de Landstorm Nederland aldaar was.

2) De Ned. Handels Mij; Geplunderd door Duitsche troepen eveneens met medeweten van genoemden Fischer. Opgemerkt wordt dat stadje Tiel, eenige malen van buiter heeft gewisseld, volgens mogelijke mededeeling zelfs zeven k

3) Rotterdamse

- 3) Rotterdamsche Bank: Hoofddader Ustuf. ROBERTSON, al dan niet met machtiging van Fischer(s). Hier aanwezig tevens als profiteurs Groot, Wenzel, Kasteel, Wijbergen. Hommerich sleepte hier + Fl. 45.000 weg terwijl Groot zich als buit + Fl. 100.000 benevens talrijke sieraden toe-eigende, overwegende-volgens zijn mededeeling dat anders toch alles naar Duitschland zou worden vervoerd. Bedoelde Fl. 100.000 benevens de sieraden zijn inmiddels de vorige week reeds bij de vrouw van Groot te Wedde (Drenthe) in beslag genomen.
- 4) Fastrie te Tiel: Van der LINDEN als hoofddader. Verder aanwezig en tevens profiteurs: ROBERTSON, PEETERS, MOURIK, GROOT, van GILZE en van den OEVER.
- 5) De Nutspaarbank: Hoofddaders zijn: v.d. LINDEN, SCHLOSSER (D), KASTEEL en PEETERS. Buitvervoerders: PEETERS, ROBERTSON, GIESEKAN, MOURIK, v.d. OEVER en PINO.
- 6) Postkantoor Tiel: Hier waren HOMMERICH, SAITZ, SCHLOSSER en KASTEEL de hoofdschuldigen. Later aanwezig ook ROBERTSON. In de kluis schijnbaar niets gevonden.
- 7) De Amsterdamsche Handels Mij. : Deze Bank die door granaatvuur reeds zwaar beschadigd was, is nog meer verwoest door den Ustuf. HENDRIKS, "die ook eens een kluis wilde laten springen"! Deze springpoging, ondernomen met medewerking van KUIJPERS, TOPS, PEETERS en MOURIK, mislukte evenwel wat de kluis betrof. Het gebouw zelf leed de meeste schade. Een tweede poging, ditmaal ondernomen door den Ustuf. van HOUTEN met eenige pioniers, gelukte beter. Hierbij verschenen al snel ten tooneele: PEETERS, KUIJPERS, v.d. OEVER, v. GILZE, v. MEEGEN, JONGEBLOOM en MOURIK.

Waar de N.S.W. slechts een gedeelte van den buit verkreeg, mede doordat een slordige inventarisatie plaats vond, wierpen zich al spoedig tal van gegedigen op, terwijl sommige profiteurs later weer op hun beurt werden uigeschud door de veldgendarmerie, waarbij vooral een zekere Mr. DEMBINSKI een voorname rol gespeeld heeft.

Een der voornaamste schuldigen wordt dan geleidelijk de Ustuf. HENDRIKS, die door zijn positie als Compagnies Chef gelegenheid geeft tot het vervoeren van geld, kleeding en sieraden, waarvan door velen gretig gebruik wordt gemaakt.

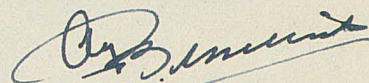
Behalve de Ustuf. ROBERTSON, die meer uit jeugdige onbezonnenheid en onder den indruk der algemeene psychologie handelde, vervullen PEETERS en KUIJPERS tot het laatste bedrijf een (wat zich nu nog in het bewaringskamp afspeelt) zeer minderwaardige rol. Beiden hebben een laaghartig karakter en sleepen door hun misdadigen aanleg vele hunner kameraden mee.

Dezerzijds wordt gepoogd-

Dezerzijds wordt gepoogd om met medewerking van Recherche en P.O.D. zooveel mogelijk van het gestolene te achterhalen. Door bovenstaande hoop ik U een juist inzicht te hebben gegeven in de bekende zaak Tiel.

Harskamp, 31 Juli 1945.

De Sectiecommandant
der Militaire Politie,
De Sergeant,

(A. J. P. BESSELINK.)

Aan:
Res. 2e Lt. M. VOORTMAN.
Commandant Politietroepen.
Regiment Stoottroepen
te
's HERTOGENBOSCH.

B.15369.

GEHEIM.

R. MN.2

Mededelingen door
J.Tewis, oud S.S.er.

ONGEBOKT

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat Jacob TEWIS, geb. te Amsterdam 5 October 1919, wonende Sportstraat 38 II aldaar, op 15 Sept. 1946 ontvluchtte uit het Interneeringskamp "Fort Erfprins" te Den Helder, alwaar hij als S.S.'er was geïnterneerd. Bij een na zijn wederaanhouding plaats gehad hebbend verhoor deelde hij mede in contact te zijn gekomen met zekere HEEMSKERK, geb. te Utrecht 1 Augustus 1906, gewoond hebbende te Brussel, doch thans woonachtig te Rode (bij Meissen) België.

HEEMSKERK kwam regelmatig in Amsterdam, belde TEWIS op en maakte afspraken met hem, o.a. in Hotel-café SCHILLER te Amsterdam.

HEEMSKERK beloofde TEWIS aan papieren te helpen, doch vroeg daarvoor f.2000.--. TEWIS heeft dit geld in twee gedeelten betaald, nl. de helft in café SCHILLER en de andere helft in een hem onbekend café in de Kalverstraat.

TEWIS beweert tot op heden nog geen papieren van HEEMSKERK te hebben ontvangen. Bij een kort geleden plaats gehad hebbend onderhoud beweerde HEEMSKERK de papieren nog niet gereed te hebben, doch deze bij een volgend bezoek te zullen overhandigen.

TEWIS verklaarde verder nog dat hij bij zijn ouders in de Sportstraat 38 II papieren zouden liggen waaruit gedane betalingen zouden kunnen blijken.

Ik moge U verzoeken terzake een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te doen stellen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan:
De Heer Hoofdcommissaris van
Politie te A M S T E R D A M.

Coll: *etc.*

DIRECTORAAT-GENERAAL VOOR BIJZONDERE RECHTSPLEGING

BUREAU B

No. W-Corr-H-91/1947

Nummer:

's-Gravenhage, 16 Mei 1947

Nassaulaan 23

Voligno.

Afd./Dienst Bureau W.

Datum:

20-5-47

19 MEI 1947

ACD/15369

Men wordt verzocht bij beantwoording van dezen brief datum, nummer, afdeling en onderwerp aan te halen.

Gelieve bij Uw correspondentie slechts één onderwerp in één brief te behandelen.

Bijlage(n):

Onderwerp:

Den Hoogedelgestrengen Heer

J.G.Crabbendam,

Javastraat 68,

Gravenhage.

INTERSUBJEKT

Bij een onderzoek, verricht door een van de rechercheurs werkzaam voor Bureau W van de Algem. Inspectie D.G.B.R. kwam deze in het bezit van gegevens omtrent de verblijfplaats van een SSer die op 15-9-1946 uit het Int.kamp "Fort-Erfprins" te Den Helder was ontvlucht, met name:

KW Jacob Tewis, geboren te Amsterdam 5-10-1919, wonende Sportstraat 38 II te Amsterdam (bij ouders).

Door een rechercheur van de P.R.A. werd Tewis aangehouden en verhoord in het bijzijn van eerst genoemde rechercheur, omdat vermoed werd, dat hij een en ander kon mededelen omtrent hulpverlening aan gevluchte gedetineerden.

Bij het verhoor, verklaarde Tewis het volgende:

KW Hij was in contact gekomen met een zekere HEEMSKERK (voornamen onbekend) geboren te Utrecht 1 Augustus 1906, die gewoond had te Brussel, Rue Reijenvelde 48, doch kort geleden was verhuisd naar Hoefkantweg 4 te Rode (bij Meissen, België).

Deze Heemskerk kwam geregeld in Amsterdam, hij belde hierop de woning van Tewis op en maakte met hem daarbij een afspraak, waar en wanneer zij elkaar zouden ontmoeten. (o.a. in bij een dergelijk onderhoud Hotel-café Schiller, te Amsterdam).

Heemskerk verklaarde Tewis aan papieren te kunnen helpen, doch vroeg daarvoor fl. 2000.-. Dit geld heeft Heemskerk ontvangen in twee gedeelten - een gedeelte (fl. 1000.-) in café Schiller en later nog eens een gelijk bedrag in een café in de Kalverstraat (naam onbekend). Tot heden had Tewis nog geen papieren ontvangen, doch tijdens een gesprek dat Tewis kort geleden met Heemskerk had, verklaarde laatstgenoemde de papieren nog niet gereed te hebben, doch hem bij een volgend bezoek, deze te zullen overhandigen.

Tewis verklaarde nog bij zijn verhoor, dat thuis (dus bij zijn ouders in de Sportstraat 38 II te Amsterdam) papieren zouden liggen waaruit gedane betalingen zouden kunnen blijken.

Ik verzoek U de behandeling van deze zaak wel te willen doen overnemen aangezien naar het mij voorkomt, hier sprake kan zijn van een Weerwolfzaak buiten de kampen, of van oplichting.

ALGEMENE INSPECTIE D.G.B.R.

Hoofd Bureau W.

J.A. Vorstman

Bezoekuren op Maandag, Dinsdag en Woensdag van 10-12 uur en van 14-16 uur. Overigens uitsluitend na afspraak.

PROCUREUR-GENERAAL

fgd. Directeur van Politie
te
's-HERTOGENBOSCH

Bureau

367

UITGEBOEKT

's-HERTOGENBOSCH, 12 Mei 1947.
Oranje Nassaulaan, 14

No.: Kab.-351.

Bijlage: 2.

GEHEIM.

Onderwerp:

BUREAU D	
Nummers:	
Datum:	16-5-'47

Volgno.
14 MEI 1947
ACD/15204.

Hiernevens heb ik de eer UHoog-EdelGestrenge te Uwer kennisneming en beschikking in afschrift te doen toekomen een rapport van de Rijksrecherche te 's-Hertogenbosch d.d. 8 Mei 1947 no.6. 33-47 en een proces-verbaal dier Rijksrecherche d.d. 5 Mei j.l. no.43/47 lastens den politieken delinquent Ammerlaan e.a..

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

[Handwritten signature]

J.C. van der Minne.

Aan het Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

AFSCHRIFT.

No. 43/47.

RIJKSRECHERCHE 's-HERTOGENBOSCH.

PRO JUSTITIA.

Gehouden onderzoek inzake vermoedelijke overtreding van artikel 134 bis van het Wetboek van Strafrecht juncto art. 1 van het Besluit Bijzonder Strafrecht.

Vermoedelijk gepleegd door Ammerlaan e.a. in het interneringskamp te Vught.

PROCES-VERBAAL.

Bij het onderzoek inzake bovenaangehaald onderwerp was vernomen, dat een zekere van de Kleij, wonende te Rotterdam, ex-gedetineerde in het kamp te Vught, zou zijn aangewezen om een der Procureurs-Fiscaal van een Bijzonder Gerechtshof van het leven te beroven. Teneinde vast te stellen in hoeverre van de Kleij nog met deze gedachte behept was en of hij al dan niet gevaarlijk moest worden geacht, heb ik Dirk van 't Hof, rijksrechercheur te kl. ter standplaats 's-Hertogenbosch contact met hem gezocht, mij uitgevend voor ontslagen politieke delinquent. Ik deed van de Kleij de groeten van Ammerlaan en vroeg hoe hij er nog over dacht. Hij begreep blijkbaarv dadelijk, waarop ik doelde, toonde zich nogal zenuwachtig en gaf te kennen er niets meer mee te maken te willen hebben. Hij raadde mij tot voorzichtigheid. Ik was door het onderhoud overtuigd, dat door van der Kleij niets zou worden ondernomen en hij alles zal nalaten wat hem in moeilijkheden zou kunnen brengen.

Door mij, Johannes W. Cleijne, inspecteur-rijksrechercheur ter standplaats 's-Hertogenbosch is van der Kleij ongeveer tien dagen nadien gehoord en verklaarde hij:

K.M.
"Ik ben genaamd PETER van de KLEIJ, geboren op 11 October 1915 te Rotterdam, woon te Rotterdam, Kootschekade No.32 en ben slager van beroep.

K.M.
Na eerst in andere kampen te zijn gedetineerd, werd ik omstreeks October 1946 overgebracht naar het kamp te Vught en kwam te liggen in barak 12a. Daar leerde ik AMMERLAAN kennen, evenals SLOOTEN, GUISBERS en van der STEEN. Door ons werd meermalen over ontvluchting gesproken, zelf was ik al eens ontvlucht, doch het kwam niet tot omlijnde plannen. Ik herinner mij, dat Ammerlaan op een dag ongeveer als volgt zei:

"We zitten hier toch wel erg lang en er moest maar eens wat gebeuren. Een van die grote pieten moest maar eens omgelegd worden." Nadien werd er door hem nog meermalen over gesproken en kwam hij met meer omlijnde plannen voor den dag. Zo zeide hij, dat hij mij had toegedacht, dat ik degene zou zijn, die een der Procureurs-Fiscaal van het leven zou beroven. Ik heb hierop geantwoord: "Ik ben nogal gek, ik kom waarschijnlijk binnen niet al te langen tijd vrij en ben niet van plan dit te bederven." Inderdaad werd ik omstreeks Kerstmis 1946 voorwaardelijk invrijheid gesteld.

Toen dit bekend werd; o.a. aan van der Steen, die op het registratiebureau van het kamp werkzaam was, zei die "Fiet, geen gekheid als je vrij bent, laat Ammerlaan maar kletsen en denk aan je vrouw en kind als je vrij bent". I was veel te blij met mijn vrijheid en de gedachte om iets ondernemen, waardoor ik die vrijheid weer zou kunnen verliezen, kwam niet in mij op.

Toen ik vrij was, heeft Ammerlaan mij nog meerdere brieven geschreven, die blijkbaar uit het kamp waren gestuurd. In die brieven zinspeelde hij er meermalen op hetgeen toen omtrent de procureurs-Fiscaal was afgesproken. Zoo inner ik mij, dat hij eens schreef: "Herinner je je nog,

we besproken hebben. Het zal goed beloond worden en je hoeft niet meer te werken."

Ik heb die brieven direct verscheurd en in de kachel geworpen zonder dat iemand ze gelezen had. Ik heb nooit terug geschreven. Ammerlaan schreef mij dat, als ik hem terug wilde schrijven ik dit moest doen via een adres te Voorburg. "Toen ik van der Kleij vroeg, of dit willich mevrouw Simonis Diesfel was, Park Leeuwenstein te Voorburg antwoordde hij bevestigend.(verb.)"

Omtrent een lijst met namen herinner ik mij, dat ik zoo'n lijst gezien heb in handen van Ammerlaan. Waarschijnlijk was dit een lijst met namen en adressen van Procureurs-Fiscaal, omdat Ammerlaan daarhaer gevraagd had bij een gesprek onder ons over die Procureurs-Fiscaal. Wie hem die lijst verstrekt heeft, kan ik me niet herinneren. Het kan van der Steen geweest zijn, die op de registratie werkte.

Van der Steen, Slooten en Gijsbers namen ten aanzien van Ammerlaan dezelfde houding aan als ik. Ammerlaan was de man, die de zaak opruide. Zijn haan moest koning kraaien."

"Verder verklaarde van de Kleij omtrent het bezoek aan hem van van 't Hof:

"Kort geleden is er iemand aan de zaak geweest, waar ik werk en zei, dat hij een ontslagen politieke delinquent was en deed mij de groeten van Ammerlaan, die lie vragen, of ik nog medeed. Ik begreep, dat hij doelde op het uit den weg ruimen van een procureur-Fiscaal. Ik had geen tijd en zeide hem, dat hij Maandag daarop maar terug moest komen. Hij kwam inderdaad en vroeg mij hoe ik erover dacht. Ik antwoordde: "Ik denk er zo over, dat ik me nergens mee bemoei en vrij wil blijven." Hij zeide: "Ik ben ook voorzichtig." Hij is maar even hier geweest. Hoewel hij zeide in vrijheid te zijn gesteld, geloof ik er niet veel van. Ik ben overtuigd, dat hij ontvlucht is. "Desgevraagd gaf van de Kleij mij het signalement van van 't Hof

Waarvan door ons op afgelegden ambtseed is opgemaakt dit proces-verbaal ieder voor hetgeen hem persoonlijk betreft, zoals daarin omschreven.

Gesloten en getekend te 's-Hertogenbosch op 5 Mei 1947.

De inspect.-rijksr.

w.g. J.W.Cleijne.

De rijksr. le kl.

w.g. D.van 't Hof.

Voor eensluidend afschrift,
De Procureur-Generaal,
fgd.Directeur van Politie,

J.C.van der Winne.a.g.

AFSCHRIFT

RIJKSRECHERCHE 's-HERTOGENBOSCH

No.b33-47.

Betreffende: illegale actie.

R A P P O R T

Ondergetekenden, Johannes W.Cleijne, inspecteur-rijksrechercheur en D.J.J.van 't Hof, rijksrechercheur 1e klas, beiden ter standplaats 's-Hertogenbosch, hebben de eer UEGA beleefd het navolgende te berichten.

Bij een onderzoek op last van UEGA ingesteld in het gevangenkamp te Vught contra den geïnterneerden Ammerlaan e.a., verdacht van vermoedelijke overtreding van art.134 bis van het Wetboek van Strafrecht juncto art.1 van het Besluit Bijzonder Strafrecht, werden meerdere adressen aangetroffen, waarvan bewoord werd dat aldaar ontvluchte SS-ers en andere politieke delinquenten verder zouden worden geholpen.Daar, alvorens die hulp zou worden verleend, vooraf zou worden gevraagd het SS-bloedgroepteken te tonen, werd in overleg met UEGA en den Heer Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch besloten, om den toen nog geïnterneerden A.B.Ordelman in te schakelen, teneinde na te gaan in hoeverre die bewoerde hulpverlening op waarheid berustte.

Zoals uit de opgemaakte processen-verbaal terzake het bovenstaande kan blijken, had deze Ordelman reeds betrouwbare inlichtingen verstrekt en mocht worden aangenomen, dat hij zulks ook zou doen bij het verder in te stellen onderzoek.Dientengevolge heeft Ordelman verschillende hem opgegeven adressen als gevluchte SS-er bezocht en hield ons tijdens deze bezoeken op de hoogte.Na afloop daarvan op Donderdag 8 Mei 1947 verklaarde hij aan de hand van door hem gemaakte aantekeningen als volgt:

"Op Zaterdag 12 April 1947 begaf ik mij naar het door U opgegeven adres Mevr.Simonis Diesfeldt, Park Leeuwenstein 43 te Voorburg. Mij bleek dat deze Mevrouw sedert September 1946 was verhuisd naar Parkweg 322 in genoemde gemeente, op welk adres zij met haar dochter op kamers woonde.Ik zeide haar dat ik een ontvluchte SS-er was uit het kamp Vught en haar adres had gekregen van een geïnterneerde, die mij had medegedeeld, dat ik mij tot haar wel om hulp kon wenden. Mevr.Simonis en haar dochter deden ongeveer het volgende verhaal: "Zelf hebben wij na de bevrijding ook veel last ondervonden.Mijn man is gedood, onze fabriek is inbeslaggenomen en mijn twee zoons zitten nog in het kamp als politiek delinquent.Mijn dochter en ik moeten van een zeer bescheiden inkomen leven.~~Waarom zeg ik iemand~~ Op Uw vraag of ik iemand ken die U aan papieren en dergelijke zou kunnen helpen moet ik U antwoorden dat ik zelf nooit lid geweest ben van enige politieke organisatie en dus weinig mensen van deze richting ken.Mijn zoon, die nog geïnterneerd is, heeft mij wel eens gezegd, dat, als hij zou ontvluchten, hij wel geholpen zou worden. Ik ga hem toevallig morgen bezoeken en zal hem vragen of hij mogelijk adressen weet waar U zich zou kunnen vervoegen.U moet dus nog maar eens terugkomen."

Den Heer Procureur-Generaal
fgd.Directeur van Politie
te 's-Hertogenbosch

Op:

Op Dinsdag 15 April 1947 heb ik mij andermaal naar Mevr. Simonis b
geven die mij ongeveer als volgt mededeelde:

"Ik was gisteren op bezoek bij mijn zoon in het internerings-
kamp te Scheveningen en vertelde hem van Uw bezoek en de reden daar-
van. Hij zeide mij dat hij geen adressen wist waar U geholpen kunt
worden. Ik heb hem toen nog de vraag gesteld wat hij dan zou doen na
een eventuele ontvluchting, waarop hij antwoordde, dat hij dan naar
het Spaanse, Italiaanse of Argentijnse Consulaat zou gaan en het gek
moest lopen als hij geen papieren zou krijgen."

KNV Mevr. Simonis gaf mij een adres luidende: Hennenvanger, Korte
Singelstraat 105c Schiedam, waarvan zij beweerde, dat dit een commu-
nist was, die al enige ontvluchte politieke delinquenten zou hebben
geholpen. Dit adres bleek onjuist en bleek te zijn Lange Singelstraat
105c. Na enige vergeefse pogingen trof ik Hennenvanger thuis en vroeg
hem mij als ontvluchte SS-er te helpen. Hij was erg benieuwd te weten
wie mij zijn adres had gegeven maar daar Mevr. Simonis mij had ge-
vraagd, dit niet te zeggen, deed ik zulks ook niet. Hennenvanger ver-
klaarde tenslotte mij toch niet te kunnen helpen en zeide o.a.:
"In den bezettingstijd had ik het wel gekund, nu echter niet."

Op Zondag 13 April heb ik mij begeven naar het adres Toussaint-
kade 55, waar de door U opgegeven J. van Houten woonde. Omstreeks 11.30
uur dien morgen kwam van Houten, blijkbaar pas uit zijn bed, half
aangekleed beneden. Hij zei mij, dat hij dien nacht op het politie-
bureau was ingesloten geweest omdat hij den vorigen avond in een café
had gevochten. Hiervan getuigden inderdaad zijn gezwollen ogen. Ik legde
hem mijn zgn. toestand uit en vroeg hem mij te helpen. Hij antwoordde:
"Daar begin ik niet aan. Ongeveer vier weken geleden heb ik een huis-
zoeking gehad en vannacht op het politiebureau ben ik door een uitlating
van een inspecteur er achter gekomen dat die huiszoeking ten doel
had ondergedoken SS-ers op te sporen." (Deze huiszoeking had in over-
leg met UEGA op last van den Heer Procureur-Generaal bij het Ge-
rechtshof te 's-Gravenhage plaats omreden een redelijk vermoeden be-
stond dat daar twee kort tevoren uit het kmap Vught ontvluchte SS-ers
zich schuil hielden, welke SS-ers met Ammerlaan in verbinding zouden
hebben gestaan en door deze zouden zijn betrokken in het complot
om een der Procureurs-Fiscaal van het leven te beroven. Later bleek
dit vermoeden ongegrond te zijn. De huiszoeking leverde geen resultaat
op).

Van Houten zeide mij, dat hij een haat had tegen al wat NSB was.
Toch had hij, kort voor bedoelde huiszoeking, twee SS-mannen, waarvan
hij wist dat zij uit het kamp Vught ontvlucht waren, onderdak verleend
Een dier ontvluchten was een vroegere buurjongen en uit medelijden
had hij hem geholpen. Ik moest dus begrijpen, zo zeide hij, dat hij nu
niemand meer hielp. Hij vond het wel aardig, zo zeide hij, dat ik uit
het kamp ontvlucht was, maar verzekerde mij meerdere malen dat hij
mij niet kon helpen, waarop ik ben vertrokken.

KNV Dien Zondag ben ik ook nog op zoek geweest naar Corry de Zwaan,
maar kon dat adres dien dag niet vinden. Evenmin als op Maandag
14 April het door U opgegeven café Herfst te Utrecht, waar een zekere
Coby Engel zou wonen. Op Dinsdag 15 April 1947 werd mij in een café
bij de Wagenbrug te 's-Gravenhage gezegd, dat Corry de Zwaan onbekend
was, maar dat ze wel een Beppie de Zwaan kenden, die ik den volgenden
dag zou kunnen ontmoeten.

KNV Op Woensdag 16 April 1947 trof ik in een café bij de Wagenbrug
de naam van het café is mij ontschoten, Beppy de Zwaan. Na enige in-
leidende gesprekken waarbij zij nogal wantrouwend bleek, werd zij ten-
slotte vertrouwelijker en vroeg mij hoe ik aan haar adres kwam. Ik
deelde haar mede, dit te hebben gekregen van een kameraad uit het
kamp waarna zij mij zeide, dat enigen tijd geleden eveneens twee ont-
vluchte politieke delinquenten bij haar waren geweest en dat zij dezen
het adres van Coby Engel in Utrecht had gegeven. Zij had bedoelde per-
sonen ook nog tijdelijk aan een onderduikadres in Den Haag geholpen.
Ik vertelde haar toen, dat ik eveneens het adres van Coby Engel had

gekregen zijnde in café Herfst te Utrecht, maar dat in heel Utrecht geen café Herfst. Beppie de Zwaan deelde mij toen mede, dat zij niet in een café, maar boven een slagerswinkel woonde en dat, als ik er soms naar toe ging, ik niet tegen dien slager moest kletsen, daar dit wellicht een jood was. Op mijn vraag wie die Coby Engel eigenlijk was, zeide Beppie de Zwaan, dat zij een verbindingspersoon was van den zgn. Weerwolf en dat zij hoopte dat ik haar nog zou aantreffen want dat zij op het punt stond om naar Duitsland te vertrekken en waarvoor haar papieren reeds in orde waren. Voor zover ik mij herinner zei Beppie de Zwaan, dat haar moeder, die anti nazi was, in de Julianastraat in Rotterdam woonde.

In Utrecht vond ik inderdaad op de Mariaplaats de aangeduide slagerij, maar daar woonde geen Coby Engel.

Op Zondag 20 April 1947 trof ik Beppie de Zwaan wederom in genoemde café en vertelde zij mij, dat zij en Coby Engel vriendinnen waren en dat zij samen boven die slagerij een kamer hadden bewoond. Het huisnummer was 42. Zij woonde daar in bij een vrouw die van Duitse afkomst was en wier zoon in dienst is bij de luchtmacht van het Nederlandse leger. Zelf was zij niet ondergedoken hoewel zij met de Duitsers gesympathiseerd had. Zij was tijdens de bezetting verloofd geweest met een Duitser, die kort voor de bevrijding door leden van de ondergrondse beweging was gedood. Verder verklaarde zij dat Coby Engel of bij den SD of bij de Gestapo was geweest, in ieder geval bij enige Duitse afdeling die even erg was als de SS en dat zij daarom na de bevrijding in Utrecht was ondergedoken met de Weerwolf in verbinding stond. Als signalement van Coby Engel gaf zij op: lang ongeveer 1.70 m. oud ongeveer 23 jaar ~~mm~~ blond haar, nette verschijning. De moeder van Coby Engel zou wonen in de Jonker Fransstraat. Ik heb daar evenwel geen familie Engel kunnen vinden.

KNV Op Dinsdag 22 April heb ik mij begeven naar M. van Esdonk, wonende te Vlijmen, langs den groten weg Vlijmen Drunen no. 230 naast een ijzerwinkel. Deze persoon verklaarde mij op 12 Januari 1947 uit het kamp Vught te zijn ontslagen. Ik deelde hem mede uit bedoeld kamp ontvlucht te zijn en door Ammerlaan bij hem te zijn gestuurd. Hij kende Ammerlaan zeer goed, zei hij, daar hij in dezelfde barak had gelegen en deze hem had gevraagd om, indien hij of iemand anders er eens tussenuit ging, dan nachtverblijf te willen verlenen. Hij had dit goed gevonden. Hij vroeg mij verder, of ik een adres wilde hebben voor verdere hulp en ik zeide hem dat ik daarvoor juist gekomen was. Hij gaf mij toen mij twee reeds bekende adressen, namelijk Piet van der Klij, Schiebroek (zie proc. verb. no. A.33/47) en Mevr. Simonis Diesfeldt, Park Leeuwenstein 43 te Voorburg. Hieruit bleek dus dat hij van de verhuizing van bedoelde vrouw niet op de hoogte was.

KNV Vervolgens heb ik mij begeven naar de woning van H. Berben Klein ~~123~~ Loo 123b te Hilvarenbeek. Ik trof daar de vrouw, vertelde mijn verhaal en vroeg of zij mij kon helpen. Zij zeide mij toen dat zij enige maanden geleden twee uit het kamp te Vught ontvluchte jongens twee dagen onderdak had verleend omdat een dier jongens een familielid was. Deze as inmiddels uit het kamp ontslagen. De andere, een Limburger, zou nog bij een boer in Limburg ondergedoken zijn. Zij kon mij jammer genoeg niet helpen, zo zeide zij, en ik ~~moest~~ moest in Hilvarenbeek wel erg oppassen, omdat het daar wemelde van de grenskommiezen. Volgens haar zou het mij ook niet makkelijk vallen om daar de Nederlands-Belgische grens te overschrijden en meende dat mij dit het best zou lukken op den Tilburgsen weg.

Te Boxtel aan de Renbaan bleek mij dat de door U opgegeven van den Broek daar woonde tot voor ongeveer anderhalf jaar geleden. Hij woonde daar aan de manege en was verzorger van de renbaan. Ik vermoed, dat hij in een interneringskamp zit opgesloten. Naar mijn mening heeft Ammerlaan de bedoeling gehad om na de ontvluchting in de paardenstallen van de manege te overnachten.

Nadien:

KNV-
Nadien heb ik mij begeven naar het adres van E.Mees, Voortersstraat 102 Bleijerheide. Mij bleek dat Mees daar woont op kamers met zijn vrouw en ongeveer een jaar als politiek delinquent geïnterneerd is geweest. Ik zeide hem dat ik uit het kamp ontvlucht was en van vrienden aldaar zijn adres had gekregen. Hij antwoordde toen: "Ah, je wilt zeker naar Duitsland", hetgeen ik bevestigde. Hij vertelde mij verder, dat hij wel enige personen over de grens had geholpen doch dat hij mij dien nacht niet weg kon brengen in verband met de ziekte van zijn vrouw. Toen ik hem zeide dat het ook niet mijn bedoeling was dien nacht te gaan, omdat er ook nog twee kameraden mee moesten, die in Maastricht waren, zeide hij, dat hij mij den volgenden nacht zou helpen. Ik heb den nacht bij Mees doorgebracht en met hem afgesproken, dat ik dien avond met mijn vrienden terug zou komen om door hem over de grens te worden gebracht.

KNV-
Vervolgens heb ik mij begeven naar Bömer, Stokstraat 6 te Maastricht, waar ik sprak met de huisvrouw. Na mijn verhaal van de ontvluchting vroeg ik haar of zij mij aan papieren kon helpen om naar het buitenland te geraken. Ik zeide haar adres te hebben gekregen van kameraden in het kamp, die mij hadden gezegd, dat zij wel te vertrouwen was. Zij zeide, dat dit inderdaad het geval was en dat zij er met niemand over zou spreken, maar dat zij mij niet helpen kon. Ik moest evenwel maar naar den benedenbuur gaan, de Kwade, die mij wel zou helpen. Deze kwam omstreeks 12 uur thuis en ik vroeg hem onder meer mij aan een pas te helpen. Na enige wijffeling zei hij tenslotte dat hij mij wel een pas kon bezorgen zoals hij er zelf een had en hij toonde mij een in zijn bezit zijnde paspoort. De prijs bedroeg f.75.- en omdat het was voorgekomen dat hij paspoorten had klaar laten maken en deze niet waren afgehaald en hij dus bij den neus was genomen, vroeg hij mij een waarborgsom van f.30.-. Ik beloofde hem terug te zullen komen met de dertig gulden, een foto en de gegevens betreffende den door mij aan te nemen naam, enz.

Na in overleg met de Rijksrecherche te Maastricht foto's te hebben laten maken op het Politiebureau aldaar heb ik mij den volgenden dag weer naar genoemden persoon in de Stokstraat begeven. Hij deelde mij toen mede, dat hij inmiddels inlichtingen had ingewonnen over het verstrekken van een pas aan mij en dat hem was medegedeeld, dat dit omstreeks 14 of 15 Mei kon plaats hebben.

In overleg met U heb ik op 7 Mei 1947 getracht bedoelde pas te doen klaar maken zonder waarborgsom. De Kwade ging hier echter niet op in en bleef dertig gulden waarborg eisen.

Na voorlezing en volharding tekent Ordelman zijn verklaring voor waarheid. (w.g.) H.B.Ordelman.

Wij, rapporteurs, verklaren, dat Ordelman inmiddels door den Heer Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, om andere redenen dan verleende hulp bij het onderzoek in ~~wij~~ vrijheid gesteld is.

Aan de adressen van E.Mees te Bleijerheide en Bömer en de Kwade te Maastricht wordt door de Rijksrecherche te Maastricht de nodige aandacht geschonken en is deze de nodige gegevens voor het onderzoek verstrekt.

Verder zal getracht worden nadere gegevens betreffende Coby Engel te verkrijgen.

Gedaan te 's-Hertogenbosch, 8 Mei 1947.

De Inspecteur-Rijksrechercheur)w.g.(J.W.Cleijne
De Rijksrechercheur le kl (w.g.) D.J.J.van 't Hof.

Voor eensluidend afschrift,
De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

J.C.van der Minne.a.g.

C. V. D.
=====

B
K

UITGEBOEKT

Breda, 21 April 1947.

08 367

No:141/-47-Geheim.

Onderwerp: Adressen."

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	24-4-'47

Volgno.
23 APR. 1947
ACD/1405-9.

Naar aanleiding van Uw schrijven, Nr: B.10928-Geheim d.d.4 Maart 1947, betreffende bovenvermeld onderwerp, waarin inlichtingen worden gevraagd, omtrent:

- 1e.- Jan de Vries, Oude Langboom 117, Borsbeck-Antwerpen,
- 2e.- K.Cornelissen, Wetstraat 83 of 86, Antwerpen, en
- 3e.- Dr.Gabriëls, Heide, Kalmpthout, België,

moge ik U HoogEdelGestrenge berichten, dat ik te Brussel, één dezer dagen, de volgende gegevens ontving:

"De personen, wier namen voorkwamen op een lijst, gevonden op een politieken delinquent, die te Hoensbroek werd doodgeschoten, vereenzelvigen zich als volgt:

DE VRIES, Jan Cornelis, geboren te Borgerhout, 13 Juli 1925, zoon van Jacobus en van ASPESLAG Dorothea, student,

GABRIELS, Constantinus Antonius, geboren te Santvliet, (België) 3 Juni 1897, zoon van Josefus en van BRIL, Rosalie, dokter in de geneeskunde, echtgenoot van DE CORT, Johanna Anna Belg, wonende te Kalmpthout, Kapellesteenweg F.26-2.

CORNELISSE, Hubregt, ~~J.M.~~ geboren te Krabbendijke (Nederland) 9 Mei 1884, zoon van Jan en van KNOK, Maria, Nederlander echtgenoot van NIJS, Jeanne, afgeschreven te Antwerpen en zou thans in Nederland verblijven.

DE VRIES, Jan, voornoemd, was tijdens de vijandelijke bezetting lid van de N.S.B. in Nederland en droeg het uniform van de Nederlandsche fabriekswacht. Hij is geïnterneerd in het kamp te Merksplas(B.) komende van het interneringscentrum te Hemiksem.(B.).

GABRIELS Constant, voornoemd, werd aangehouden wegens zijn houding tijdens de bezetting. Thans is hij vrijgesteld, maar vervallen verklaard van zijn nationaliteit. Zijn vrijlating verwekte aanvankelijk opspraak; nu zijn de gemoederen te Kalmpthout wat bedaard. Hij oefent er nog het ambt van geneesheer uit, maar bezit maar weinig clientele meer. Hij blijkt zich met geen politiek meer in te laten.

CORNELISSE Hubregt, voornoemd, werd bij vonnis van den Krijgsraad te Antwerpen op 12 Februari 1946, levenslang ontzet uit de rechten, opgesomd in art.123-6. Besluitwet van 6.5.1946. Op 29 Februari 1946 werd hij bij Collegiaal Besluit ambtelijk afgeschreven te Antwerpen, daar hij vertrokken was zonder advies op te geven; hij zou nu in Nederland verblijven. Zijn echtgenote, die nog te Antwerpen, Meetingstraat, Nr:9, woont, zou hem geregeld bezoek brengen.

A a n
Den Heer Hoofd van den C.V.D.
J a v a s t r a a t, 68.

's-G R A V E N H A G E.

CORNELISSE

CORNELISSE verbleef sedert ettelijke jaren in België, oefende er geen bezigheden uit en scheen te leven van zijn pensioen, hem toegekend door de Nederlandsch-Indische Scheepvaart Etablissements, Veerhaven 7, te Rotterdam.

Tijdens de bezetting werd hij ervan verdacht "Oberführer" te zijn bij de N.S.B. Na de bevrijding werd hij dan ook aangehouden en geïnterneerd. Tijdens zijn verblijf in België, liep CORNELISSE boet-straf op, wegens "bankbreuk".

Zekere feiten van "aftroggelarij" en "misbruik van vertrouwen" werden eveneens door hem gepleegd. De benadeelde personen durfden echter geen klachten neerleggen, daar de feiten verband hielden met zwarte markt zaken. Over het algemeen geldt CORNELISSE als een onbetrouwbare kerel. Hij is ook de eenige van de drie voornoemde personen, die in staat is in contact te komen met één of andere organisatie, welke zich tot doel stelt het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen.

Wat het gebruiken van speelkaarten als code onder ontvluchte gedetineerden betreft, werd ons gesignaleerd, dat de genaamd: GRASSIN Renaat, geboren te St. Gilles, 9 Februari 1900, wonende te Anderlecht(B.) Birminghamstraat, Nr:321 (onder den naam "Ketje" nam hij deel aan het kabaret der "Zonnekloppers" voor radio-Brussel), zich bezig houdt met den verkoop van een bijzonder spel kaarten, waarvan wij de juiste benaming, noch het doel kennen.

Deze kaarten zouden door hem te koop aangeboden worden in een café te Brussel. De opbrengst hiervan zou dienen om in nood zijnde of verdoken incivieken te steunen."

W.

22 April

VII
7.

C. 13753.

OPGELEGD

Aan den Heer Hoofdcommissaris van Politie

te

v.d. WALL.

A M S T E R D A M .

GEHEIM

Ik heb de eer U te verzoeken mij in kennis te doen stellen met de personalia en antecedenten van: VAN DE WALL, adres: Korte Mijdrechtstraat 44^{II} te Amsterdam, p/a wed. HASSING-VINK.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST,
namens dezen:

(J.G. Crabbendam).

zie antw: 17260

17 APR. 1947

ACD/13753

1 uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen inzake vermoedelijke WEERWOLF actie.

2. Midden December 1946 werd mevr. SIP, Koningslaan 20 te Amsterdam 2 bezocht door een zekere GERRITSEN, die beweerde lid van een WEERWOLF-organisatie te zijn. Hij bood aan om de echtgenoot van mevr. SIP, die zich in moeilijkheden bevindt met de PRA. Hij gaf voor te kunnen beschikken over valse papieren voor de heer SIP en deze in uniform naar België te kunnen smokkelen.

3. Mevr. SIP ging niet op het voorstel in. Enige tijd later verscheen dezelfde GERRITSEN ten huize van de zuster van de heer SIP in ZAANDAM. Hier deed hij eenzelfde voortsel. Hij stelde zich nu voor als DE GRAAF. Gevraagd zich te willen legitimeren, toonde hij een legitimatiebewijs ten name van DE GRAAF, werkzaam bij het Direktorat Generaal voor de Bijzondere Rechtspleging.

4. Gevraagd naar de kosten van een dergelijke ontvluchting, antwoordde DE GRAAF, dat zijn organisatie over voldoende geld beschikte, zodat de heer SIP dus niets zou behoeven te betalen.

5. Als contactadressen werden door DE GRAAF opgegeven:

a) de dikke portier van een van de kroegjes die zich bevindt in de straat die het Rembrandtplein met de munt verbindt (vlak bij Neck). Bij deze portier moet men vragen naar Gerritsen.

b) Van de wall, p/a weduwe Hassing-Vink, korte Mijdrechtstraat 44 II, Amsterdam.

c) telefonisch 92319.

6. Met de zoon van SIP, Jan, heeft De Graaf een ontmoeting gehad op het Valerius-plein.

7. Er is komen vast te staan, dat een vriend van DE GRAAF de naam GERRITSEN draagt. Beide zijn werkzaam bij het DGBR en wel bij de bewakingsdienst van de kampen voor politieke delinquenten. Zij werken onder een zekere SNOECK HENCKEMANS.

8. SIP. Was eigenaar van een auto-bedrijf in Zaandam. Heeft na de bevrijding vastgezet wegens collaboratie. Is vrijgekomen waarschijnlijk op medische gronden. (Bewijs afgegeven door Dr. KAT, zenuwarts, Koninginneweg 132, Amsterdam). SIP leeft in voortdurende angst weer te worden gearresteerd. Hij beweert dat zijn concurrent de Ford-dealer ter plaatse, gefingeerde aanklachten tegen hem heeft ingediend. Voorts zou de PRA te Zaandam op 10.4.47 iemand naar hem hebben toegestuurd om later een valse verklaring tegen hem af te leggen (?).

9. Enige actie te bespreken met KB.

KB. 11.4.47.

POLITIE VUGHT

Telefoon 8444

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	24-4-'47

Volgno.
- 3 APR. '47
ACD/13127

AAN

het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst
te
's-GRAVENHAGE.
Javastraat nr.68.

Uw nummer [letter]:

B.10928.

Uw brief van:

3/3-'47.

Ons nummer:

Kab.No.113.

Datum:

1 April 1947.

Onderwerp:

Inlichtingen betreffende
A.Vaessen te Vught.-

Naar aanleiding van Uw bovenaangehaald schrijven moge ik U als volgt berichten:

Adrianus Petrus Marie Vaessen, geboren 2 Juli 1925 te Vught, van beroep banketbakker, wonende te Vught, Achter den Bredaschewagen nr.6, werd op 18 jarigen leeftijd gekeurd voor den Nederlandschen Arbeidsdienst en nam toen dienst bij den Wachdienst Niedersachsen. Als zodanig kwam hij o.m. in Frankrijk terecht, alwaar hij na de bevrijding geïnterneerd werd. Na zijn overbrenging naar Nederland werd hij ondergebracht in het Bewaringskamp te Vught en vervolgens overgeplaatst naar het kamp Valkenburg, alwaar hij ongeveer 1½ maand is gebleven.

Genoemde Vaessen is thans sinds korten tijd op vrije voeten. Indien de in Uw aangehaald schrijven bedoelde politieke delinquent ondergebracht is geweest in de kampen Vught of Valkenburg, dan komt het mij waarschijnlijk voor, dat hij aldaar Vaessen heeft leeren kennen. Dat diens naam dan voorkomt op een lijst met adressen, welke gevonden is op bedoelden politieken delinquent, behoeft zonder meer geen bevreemding te wekken.

Voorzoover bekend is bevraagde Vaessen niet als lid of sympathiseerend lid aangesloten bij eenige politieke organisatie noch bij een organisatie als in Uw schrijven bedoeld. Ik zal evenwel een bijzonder toezicht op hem laten uitoefenen.

vdL.

De corpschef van gemeentepolitie,
De Inspecteur,

A.van der Leij.

Bijlagen: geen.

Rapport

B 12704

GEHEIM

III IIIc 3

~~25 Februari~~

~~8.~~

XXXX
XXXX

nie antw: 30940

OPGELEGD

Communistische actie
in kamp Iaren.

Hiermede moge ik U mijn schrijven in herinnering brengen van 3 April 1947 no 12704, waarbij een afschrift was gevoegd van een rapport van de Commissaris van Politie te Amersfoort, dd. 24 Maart 1947, betreffende communistische actie in het kamp Iaren en waarin ik U verzocht mij te willen doen berichten tot welke opmerkingen de inhoud van dit rapport U aanleiding gaf.

Ik moge U verzoeken de beantwoording van mijn genoemd schrijven wel te willen bevorderen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Aan het Ministerie van Justitie
afdeling Politie
t.a.v. het Hoofd van Bureau W
Boulevardweg 47

's-GRAVENHAGE.

J.G. Crabbendam.

a- 30940

3 April
OPGELEGD

7.

B.12704.

een.

R. TZ.3.

GEHEIM.

Communistische Actie in Kamp Laren.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een rapport van den Commissaris van Politie te Amersfoort d.d. 24 Maart 1947 No. 2216, naar den inhoud waarvan ik moge verwijzen.

Ik moge U verzoeken mij wel te willen berichten, tot welke opmerkingen de inhoud van dit rapport U aanleiding geeft, alsmede al hetgeen U mij dienaangaande nog kunt mededeelen.

Coll.:

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST

Namens dezen:

t.a.v. den Heer Vorstman.

Aan den HoogEdGestr.Heer

J.J.Snoeck Henkemans,

Directoraat-Generaal v.Bijz.Rechtspl.,

Nassaulaan 23,

's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

30940

KENAV.

✓ Van betrouwbare zijde werd medegedeeld dat Gunter, bewaker in hetkamp Laren, belast met het verstrekken van verhoorbrieven aan P.R.A.rechercheurs, communist zou zijn. Gezien de houding van dezen Gunter bij bezoek van rapporteur, hij maakte onmiddellijk aantekeningen en was plotseling zeer actief, - verder vertoeft hij voortdurend in de verhoorbarak en is bij elk verhoor aanwezig - dient het aanbeveling dezen persoon in de gaten te houden.

Onmiddellijk na ontvangst van de mededeeling betreffende de ontvluchting in het kamp Laren, werd dit telefonisch medegedeeld aan het D.G.B.R., Amsterdam, afdeling J.A. Vorstman.

De bewuste kaart van Hoekstra, vermeld op de vorige bladzijde, le alinea opmerkingen, werd aan den commandant overhandigd door de ambtenaar van de kartotheek, die eerst beweerd had dat er geen andere kaart meer was ten name van Hoekstra.

Volgno.
26 MAART
ACD

GEHEIM.Onderwerp: Communistische activiteit
in het Bew.Kamp Laren.

Volgno.

26 MAART 47

ACD/12704

Op Zaterdag, 22 Maart 1947, te omstreeks 9 uur, werd van betrouwbare zijde vernomen, dat in het bewaringskamp Laren een complot gedetineerden met medewerking van communistisch georiënteerde kampbewakers, plannen hadden voorbereid, in de nacht van 22 op 23 Maart 1947 uit te breken, althans een poging te doen tot ontvluchting.

In samenwerking met het D.G.B.R. werd spoedig contact gezocht met den heer du Cro, commandant van het kamp Laren, die onmiddellijk de noodige voorzorgsmaatregelen trof (alarmtoestand). De heer du Cro deelde mede, dat hem reeds iets ter ore was gekomen, doch wie de leiding van het complot had, was hem niet bekend.

Bij onderzoek is gebleken dat als leider fungeert HOEKSTRA, A.W., geb. 24-11-10, monteur, won. Velpschestraat no. 247 te 's-Gravenhage, thans gedetineerd in het kamp Laren.

Hoekstra voornoemd is meerdere malen met medewerking van communistische elementen (bewakers) gevlucht. Volgens zijn uitlatingen zou hij deel uitmaken van een communistische organisatie, waarvan de leiding berust bij een zekere communist HOOGKARSPER, hoogleeraar aan de Handelshoogeschool te Rotterdam en wonende aldaar Schoonenbergerweg 23 a. ~~te Rotterdam~~. Hoogkarspel zou goede relaties hebben met de P.R.A. te Rotterdam.

De gedetineerden, die in samenwerking met Hoekstra uit verschillende bewaringskampen vluchtten, zouden door bemiddeling van Hoogkarspel van de noodige papieren en financiën worden voorzien. Na verschillende instructies te hebben ontvangen, zouden zij via België naar de Russische zone in Duitsland worden getransporteerd om aldaar te werk te worden gesteld; anderen zouden naar Bordeaux worden overgebracht.

OPMERKINGEN; Kamp Laren.

Bij het onderhoud met den heer du Cro, de kampcommandant, werd dezerzijds verzocht om inzage van de persoonskaart van Hoekstra. Na een daartoe strekkende opdracht aan een ambtenaar van de kartotheek kwam deze met twee kaarten ten name van Hoekstra, doch echter niet van de betreffende Hoekstra; bij navraag van den heer du Cro zei de ambtenaar uitdrukkelijk dat dit de eenige kaarten ten name van "Hoekstra" waren. Na herhaaldelijk aandringen van de commandant en na veel getreuzel kwam eindelijk de persoonskaart van den bewusten Hoekstra te voorschijn met het excuus, dat iemand van de administratie aan deze kaart bezig was. (Er zal nog nader onderzoek worden door wie deze kaart aan den commandant werd overhandigd).

Het is wel eigenaardig dat men juist met deze kaart bezig was. (Werd de kaart achtergehouden?)

Aangezien het onderhoud na één uur des/middags plaats vond, is het te betwijfelen dat een der administrateurs aan de persoonskaart bezig was, daar in de meeste kampen de afdeling administratie Zaterdagsmiddags gesloten is.

/Zaterdags

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 907-1947.

Uw brief: B.10928 dd.4-3-1947.

Onderwerp: Adressen.

Bijlagen:

Geheim.

Amsterdam, 4 Maart 1947.

Nummer:	
Datum:	8-4-47

Volgno.

26 MAART 47

ACD/12659

In antwoord op bovenbedoeld schrijven, kan het navolgende worden medegedeeld:

KNV - In het Bevolkingsregister te Amsterdam staan ingeschreven:
1e. Johanna van HONSCHOTEN
geboren te Amsterdam, 12 Juli 1892, wonende Marnixstraat 184/III
KNV - te Amsterdam, gewezen echtgenoot van Carl August JACOBZ,
geboren te Amsterdam 10 September 1892 en overleden 19 Augustus 1944.

In de Administratie aan het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam komt zij niet voor. In het kaartsysteem van de P.R.A. te Amsterdam komt haar naam voor op een lijst van personen welke via de posterijen geld ontvingen van de S.S. Betrokkene staat in de omgeving van de woning zeer gunstig bekend. Voor en tijdens den oorlog was haar houding, benevens de houding van haar gezin anti-Duitsch. De man was oorspronkelijk van Duitse afkomst en was verslaafd aan sterken drank, waaraan het gezin, bestaande uit man, vrouw, een zoon en een dochter, dreigde ten gronde te gaan. Het gezinsinkomen werd verdronken terwijl in de woning dikwijls gevochten werd. De zoon Karel Jacobz, welke in 1942 den leeftijd van 18 jaar bereikte is toen vrijwillig naar Duitschland gegaan, aangezien hij meende het thuis niet meer te kunnen uithouden. Later heeft hij in Essen, alwaar hij werkte, zich laten ronsselen voor de S.S. naar hij zegt in een dronken bui. Toen hij in 1944 in Nederland vertoefde, wegens ziekte en overlijden van zijn vader, heeft hij gepoogd zich aan den dienst te onttrekken, doch is aangehouden door de Duitse militaire politie, waarbij hij later voor de keuze werd gesteld tusschen concentratiekamp of front. Hij koos het front, is gewond en heeft sedert het einde van den oorlog in diverse interneringskampen vertoefd. Zijn moeder, de bovengenoemde van Honschoten, woont met haar dochter samen. Zij verhuurt een deel van haar woning en gaat uit werken, terwijl de dochter als naaister probeert wat te verdienen. Zij leven heel rustig en sober. Het gezin was Nederd. Hervormd doch alleen de moeder is nog een weinig kerkelijk medelevend. Het is welhaast zeker dat zij brieven ontvangt van geïnterneerden, welke zij, vermoedelijk bij het bezoeken van haar zoon, in dit kamp binnenbrengt. Dat zij in dezen bewust een organisatie zou steunen is zeer onwaarschijnlijk.

KNV - 2e. Johanna Catharina DAVELAAR,
geboren te Amsterdam, 19 October 1914, wonende: Transvaalstraat
KNV - 17/III te Amsterdam, echtgenoot van Frans van der MEER, geboren te Amsterdam 15 Maart 1911.

In de Administratie aan het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam komt zij niet voor. In het kaartsysteem van de P.R.A. te Amsterdam komt van haar en van haar man een dossier voor. De gegevens hieruit zijn in het navolgende verwerkt. Van der Meer is in 1933 gehuwd met Davelaar. Hij was Gerefor-

meerd terwijl zij tot de Ned.Hervormde Kerk behoorde.Geen van beiden was echter kerkelijk medelevend.Hij werkte in een zaak van heerenhoeden en vestigde zich te Diemen,vanwaar zij in 1939 naar Amsterdam verhuisden.In 1938 werd uit het huwelijk een dochttertje geboren.Wegens de geringe verdiensten is hij in 1940 bij zijn werkgever weggegaan en is gaan werken voor de Wehrmacht.Tot 1941 werkte hij te Bochum als opperman en kwam vandaar in Amsterdam.Twee maanden later meldde hij zich bij ~~de~~ N.S.K.K.en werd ingedeeld bij de 1e brigade (Transport Brigade Luftwaffe).Hij moest toen auto's schoonmaken.Hij was niet gewapend doch droeg wel uniform met wolfsangel.In April 1942 heeft hij zich op het Damrak te Amsterdam aangemeld als chauffeur voor de Wehrmacht en kwam zodoende in Rusland en ook Frankrijk.In April 1945 viel hij in handen der Amerikanen en heeft gevangen gezeten in diverse kampen het laatst in Parijs in het Nederlandsch Repatrieringsgebouw Leonardoda Vinci.Aanvankelijk zijn alle pogingen om hem te repatriëren,mislukt, doch op 8 Maart 1946 is hiervoor toestemming verleend.Eenige dagen voor het sluiten van bovenbedoeld repatrieringsgebouw op 15 Maart 1946 is hij verdwenen.Volgens vele geruchten zou hij momenteel in Nederlandsch Indië vertoeven als oorlogsvrijwilliger.

In 1941 is hij lid geworden van de N.S.B..Voordien deed hij niet aan politiek.Hij zelf beweerde automatisch lid geworden te zijn van de N.S.B. door zijn dienstdiening bij ~~de~~ N.S.K.K. Op grond van dit lidmaatschap heeft hij in Juni 1943 vrijstelling gevraagd van het inleveren van zijn radiotoestel. Bovendien komt hij voor ~~in~~ het register "Heerbansgewijze opgave van afgelegde weersportproeven" welk register berust bij de afdeling Registratie en Documentatie van de P.O.D.Willem III kazerne te Apeldoorn.

Davelaar,voornoemd heeft eenigen tijd gewerkt op de "Berliner Knopfenfabriek SOHLAND SACHSEN".Haar verklaring dienaangaande is de volgende:haar zuster was tijdens een vakantie in België gehuwd met een Franschman welke door de Duitschers als krijgsgevangene naar Duitschland gevoerd is.Tezamen met haar zuster heeft zij dezen persoon gepoogd op te zoeken.Toen zij eenmaal in Duitschland was,is zij daar maar gebleven temeer daar zij haar man toch niet in Nederland had.Zij zelf verklaart dat zij in 1942,bij haar vertrek naar Duitschland lid geworden is van de N.S.B. doch haar lidmaatschapskaart vermeldt 22-12-1940.In 1944 heeft zij bedankt als lid.In 1945 is zij via Groningen naar Nederland gerepatriëerd.Tijdens de afwezigheid van haar man heeft zij vaak bij haar ouders,wonende:Smitstraat 40/1 te Amsterdam ingewoond.Uit deze burt zijn ook enkele klachten ingediend betreffende vermeende hulp van haar bij het ophalen van joden.Haar ouders stonden in deze zeer slecht aangeschreven.Ook nu verblijft zij veel bij haar ouders,alwaar veel personen,vermoedelijk oud-partijgenooten,in huis komen.Haar vader,een sullig mannetje,heeft tijdens den oorlog nog een cursus gevolgd om burgemeester te worden.

Zij is in 1946 lidmaat geworden van de Rooms-Katholieke Kerk en stuurt haar dochttertje ook op een R.K.school.Dit heeft wel bevreesing gewekt aangezien verdere godsdienstige uitingen nimmer bij haar zijn waargenomen.Tegen de omwonenden gaat zij er prat op dat men haar,ondanks de vijandschap,nog maar steeds geen kwaad kan doen.

K.N.V. - Hendrika ENGELANDER,
geboren te Amsterdam, 10 November 1929, zonder beroep, wonende:
Ambonstraat 11/II te Amsterdam. Zij staat momenteel niet ingeschreven in het Bevolkingsregister te Amsterdam. Zij is ia wonend bij haar zuster M.H.Engelander, geboren Amsterdam, 8 De-

cember 1917, echtgenoot van Gerrit SMIT, geboren te Amsterdam, 3 November 1915, momenteel als oorlogsvrijwilliger in Indië in den rang van Sergeant-majoor.

In de Administratie aan het Hoofdbureau van Politie en in het kaartsysteem van de P.R.A. te Amsterdam komt zij niet voor.

In de omgeving van de woning staat zij gunstig bekend. Zij is werkzaam op de Tjoklatfabriek, Vaartstraat 84 te Amsterdam en staat bij haar werkgever gunstig bekend.

Zij komt uit een typische familie van N.S.B.ers, illegale werkers en pseudo illegale werkers, hetgeen zeer zeker zijn invloed heeft gehad op de geestelijke ontwikkeling van haar, temeer daar zij bij den aanvang van den oorlog in 1940 pas 10 jaren oud was. Haar vader Cornelis ENGELANDER, geboren te Amsterdam, 11 Mei 1887, was vroeger bestuurder op de Gemeente Tram doch is later afgekeurd en ontving een te gering pensioen om van te leven. Hij probeerde bijverdiensten te verkrijgen. Tijdens den oorlog is hij lid geworden van de N.S.B. en kreeg hij een betrekking bij den distributiedienst te Zaandam, alwaar hij toen ook ging wonen. In 1944 heeft hij, volgens zijn eigen verklaringen de wijk genomen naar Groningen, zulks op aandringen van den Burgemeester van Zaandam, die hem aanwees voor begeleiding der vrouwen. Hendrika is toen medegegaan. In 1945 is het gezin geïnterneerd en na eenigen tijd kon zij vrijgelaten worden, mits een vast woonadres opgegeven werd, waarna zij bij haar zuster in ging wonen. Zij behoort niet tot een kerkgenootschap. Dat zij haar bemiddeling verleent bij het overbrengen van brieven tusschen geïnterneerden is wel mogelijk doch zeer onwaarschijnlijk. Haar vader komt bij de P.R.A. te Amsterdam niet voor doch, aangezien hij te Zaandam woonachtig geweest is zal vermoedelijk een dossier van hem zijn bij de P.R.A. te Alkmaar.

K.N.V. - W.E. BLOM, wonende: De Kempenaerstraat te Oegstgeest, staat in het Bevolkingsregister te Amsterdam niet ingeschreven. In de Administratie aan het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam komt hij niet voor. Bij de P.R.A. te Amsterdam komt van hem een poststuk voor betreffende de levering van boeken aan een Nederlandsche firma, welke boeken een uiteindelijk Duitsche bestemming hadden. Hij heeft op het adres Singel 514 te Amsterdam een winkel in diverse artikelen als: boeken, fototoestellen, kijkers en verschillende antiquiteiten. Bovendien is hij beëdigd translateur voor de Scandinavische talen. Hij is dagelijks slechts korten tijd in de winkel en is in Amsterdam dan ook zeer weinig bekend. Hij schijnt gedurende den oorlog goed Nederlandsch gezind geweest te zijn, te behoren tot een Protestantsche kerk, terwijl een zoon van hem dominee is.

Verzonden aan: Hoofd C.V.D. 's Gravenhage

G-2.

4

12

**COMMISSARIAAT VAN POLITIE
NIJMEGEN**

NIJMEGEN, 11 Maart 1947...

Nummer:

Datum:

27-3-47

No. : ID/75.

Aan : den Heer Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, Javastraat 68, 's-Gravenhage.

Onderwerp : J. Helders, Helmerstraat 31, Nijmegen.

Bijlagen : --

Antwoord op: Uw schrijven dd. 4/3'47 No. B. 10928.

In antwoord op Uw bovenaangehaald schrijven heb ik de eer U te berichten, dat Johannes Antonius Michael Marie Helders, geboren te Schiedam, 4 Mei 1917, van beroep timmerman, voorheen wonende te Nijmegen, Helmerstraat No. 31, op 9 Januari 1941 te Nijmegen is gehuwd met Maria Hermina Peelen, geboren te Hoensbroek, 14 Augustus 1920. Dit huwelijk is dd. 2 October 1943 door echtscheiding ontbonden. J. A. M. M. Helders voornoemd heeft gediend bij de Waffen SS en is op 20 Juli 1945 geïnterneerd; hij verblijft thans in het kamp te Vuren. Zijn gewezen echtgenote woont te Nijmegen aan de Rozenstraat No. 41.

DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

Mmm...

Volgno.

24 MAART 47

(J. Th. Veltman)

ACD/12573

Typ. : V.

Coll. :

Par. :

④

BUREAU E
GEMEENTE ROSENDAAL EN NISPEN

POLITIE Dienst: 15-3-47 ROSENDAAL, 17 Maart 1947.

No. 117. /Dec. Geheim.

Onderwerp:

Bijl. : **Volgno.**
20 MAART '47
ACD/12415

Aan het Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's Gravenhage.

9
B 10928

K-N-V

In antwoord op Uw schrijven van 4/ Maart 1947 heb ik de eer U te berichten, dat zeer waarschijnlijk met Mar. Verheyen, Rietgoorschestraat 9, Rosendaal, (N.Br.) is bedoeld:

Verheyen, Marinus, geboren te Steenbergen, 5-10-21, van beroep arbeider, wonende bij zijn ouders, Rietgoorschestraat 9 te Nispen, die momenteel opgesloten zit in het interneeringskamp te Hoogerheide wegens het dienst gedaan hebben bij de Duitse Kriegsmarine.

De vader van Verheyen is reeds drie jaar bedlegerig; zijn moeder (Duitse van geboorte) is geestelijk niet normaal. Van hen kan geen activiteit worden verwacht.

Voorzoover tot nu toe gebleken is laat de bij zijn ouders inwonende broer, genaamd Verheyen Andreas, geboren 4-11-11 te Dordmund, zich niet in met politiek.

Van eenige aanwijzing, dat een van de genoemde personen zich zou inlaten met het geven van hulp aan ontvluchte, politieke delinquenten is tot nu toe niet gebleken. Niettemin zal de familie Verheyen in het oog gehouden worden. Eventueele bijzonderheden zullen U worden gemeld.

Typ. v. O.
Coll. *3*

De Wnd. Korpschef van Politie,

(H. Stuitje).

POLITIE VLAARDINGEN

No. 23 La. C.V.

Bijlage(n):

Verzoeken bij de beantwoording datum,
nummer en letter te vermelden

Typ. B.

VLAARDINGEN, den 14en Maart 1947

Telefoon ZK 2345

BUREAU B	
Datum: 14-3-47	

Volgno.

17 MAART 47

ACD/2044

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in Uw schrijven d.d. 4 Maart 1947 No. B. 10928 betreffende N.J.Altink, heb ik de eer UHoogEdelgestrengte het navolgende te berichten.-

NICOLAAS JETZE ALTINK, geboren te Vlaardingen, 10 October 1924, wonende te Vlaardingen, Emmastraat 6 vertrok in December 1943 vanuit Vlaardingen naar Frankrijk om daar vrijwillig te gaan werken. Na in Februari 1944 vanuit Calais waar hij werkte, te zijn weggelopen, werd hij in diezelfde maand door de Gestapo aangehouden. Om aan een strafvervolgung te ontkomen, meldde hij zich terstond vrijwillig voor dienstneming bij de Kriegsmarine en diende in Duitschland, Letland en Denemarken. Op 5 Augustus 1945 werd hij door de P.O.D. te Amsterdam gearresteerd, ontvluchtte op 30 November 1945 en werd op 13 Januari 1946 in Duitschland gearresteerd. Na naar Nederland te zijn overgebracht, heeft hij in verschillende interneringskampen vertoefd. Op 20 December 1946 werd hij vanuit het Bewarings- en Verblijfskamp "De Vergulde Hand" te Vlaardingen overgebracht naar het jeugdkamp "De Schakel" te Katwijk aan den Rijn, in welk kamp hij thans nog geïnterneerd is, met dien verstande, dat hij van tijd tot tijd een weekeind bij zijn ouders aan de Emmastraat te Vlaardingen mag doorbrengen, Altink voornoemd, wiens ouders gedurende de Duitse bezetting in Curacao vertoefden, woonde bij een tante te Vlaardingen in. Hij kon echter niet goed met haar overweg en is daardoor waarschijnlijk naar Frankrijk vertrokken. Dat de jongen pro Duitsch was is nimmer kunnen blijken. Zijn ouders zijn zeker niet pro Duits. Voor zoover mij bij onderzoek is kunnen blijken, staat noch Altink meergenoemd, noch zijn familie in verbin-

den Heer HOOFD VAN DEN CENTRALEN

VEILIGHEIDSDIENST

te

, s- G. R. A. V. E. N. H. A. G. E. -

ding met een organisatie die zich ten doel stelt het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen.--

DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

[Handwritten signature]

19
Volgens
17 MAART
1941

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

den heer

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT BREDA
COMMANDANT

*voor B.
bestemd*

BREDA 10 Maart 1947

BUREAU B	
G.N. 1100 I M	<i>blz. 176</i>
Datum:	<i>13-3-47</i>

Volgno.
12 MAART 47
ACD/12016.

N^o GPI/ 6/47

Onderwerp: Inlichtingen J. van ROOYEN te Dongen

ibid.

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in uw schrijven van 4 dezer B.N° 10928 betreffende bovenvermeld onderwerp, moge ik U in vouwe dezes het rapport van den ~~Adjutant~~ Adjutant der Rijkspolitie SWARTJES, Groepscommandant te Dongen betreffende J. van ROOYEN aldaar doen geworden.

Ik moge naar den inhoud van dat rapport verwijzen.

De Districtscommandant,
De Officier der Rijkspolitie 1^e kl.

T.J. Canter Visscher

Aan
het Hoofd van den CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
te 's-Gravenhage.

*B 10928 moet intrekken
bij A. C. de G. J. J.
Bureau en return B*

*B VII ?
13-3-47
Bijlage stukjes?*

GEWEST S'HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE.

Dongen, den 7 Maart 1947.

GROEP DONGEN.

Litt. B. Geheim.

ONDERWERP:

Inlichtingen J. van Rooijen.

Ingevolge Uw schrijven d.d. 6-3-1947 No. G.P.I./6/47 moge ik U berichten dat, Johannes Wilhelmus Bastiaan van Rooijen, geboren te Rotterdam den 5 December 1924 vroeger in dienst is geweest bij den landbouwer Scheerders, wonende te Dongen Vaart 80 en thans verblijft als politieken delinquent in het interneringskamp te Bussum.

van Rooijen die bij de N.S.K.K. is geweest is in 1946 uit het interneringskamp te Vught ontvlucht maar is later in Duitschland aangehouden.

Door Scheerders werd medegedeeld dat pogingen in het werk werden gesteld om van Rooijen vrij te krijgen maar hij wenschte hem niet meer in zijn woning toe te laten.

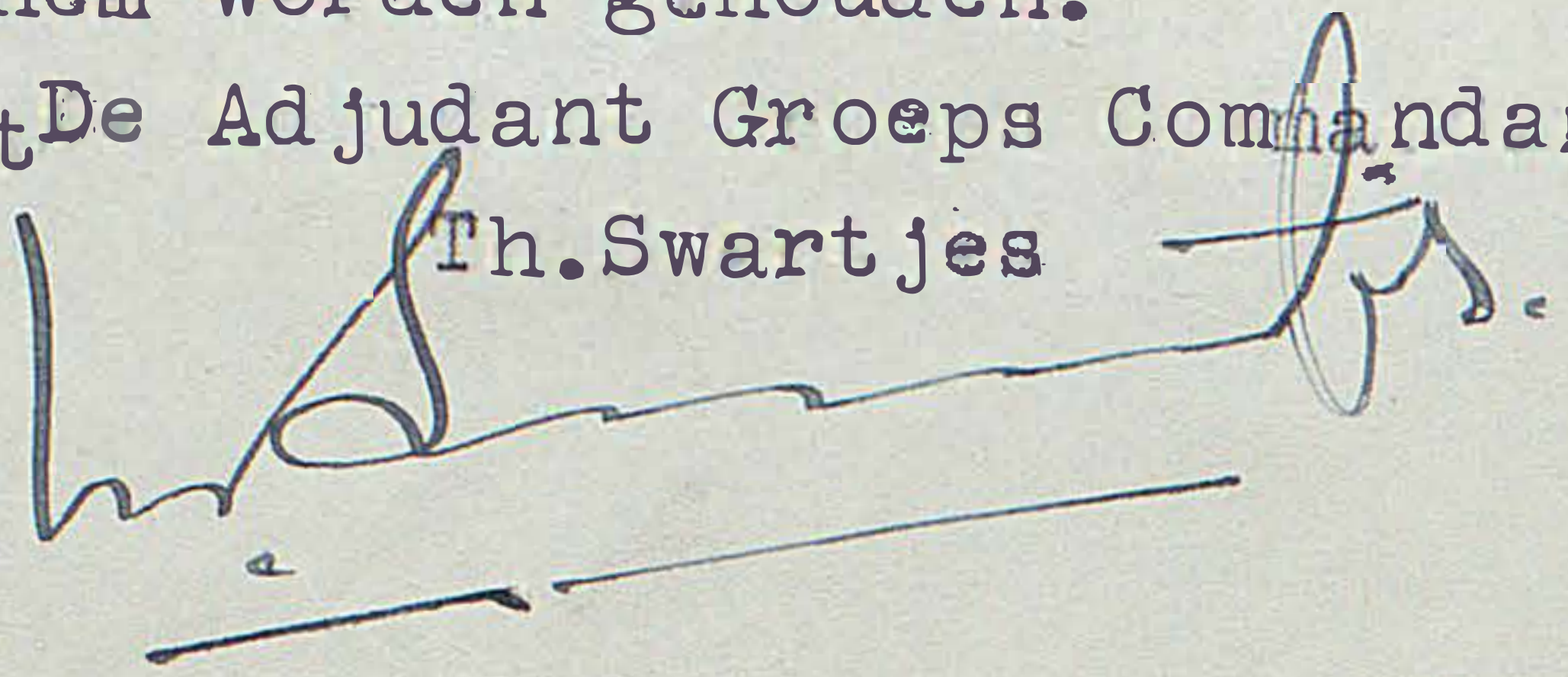
Mocht van Rooijen naar Dongen terugkeeren dan zal toezicht op hem worden gehouden.

Aan.

den Heer Districts Commandant De Adjudant Groeps Commandant
der Rijkspolitie Th. Swartjes

te

B R E D A.

B.10928

4 Maart

7.

G E H : I M.

R. RD.

Adressen.

Op een politiken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwam:
J. van Rooyen, p/a Vart 85 DONGEN.

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht, dat deze persoon in contact staat met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld de ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge ik U verzoeken naar bovengenoemd persoon een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Coll.: *HR.*

Aan den Heer Districts-Commandant
der Rijks-Politie
te BREDA.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.CRABBENDAM.

4 Maart

7.

B.10928

G E H E I M.

R. RD.

Adressen.

Op een plitiek delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwam:

N.J.Altink, Emmastraat 6 VLAARDINGEN.

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht, dat deze persoon in contact staat met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge iU verzoeken naar bovengenoemd persoon een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Coll.:

Aan den Heer Commissaris van Politie
te VLAARDINGEN.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.CRABBENDAM.

4 Maart

7.

B.10928

G E H E I M.

R. RD.

Adressen.

Op een politieken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwam:

J.Helders, Helmerstraat 31 NIJMEGEN.

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht, dat deze persoon in contact staat met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge ik U verzoeken naar bovengenoemd persoon een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Coll.: *sk.*

Aan den Heer Commissaris van Politie
te NIJMEGEN. →

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.CRABBENDAM.

4 Maart

7.

B.10928

G E H E I M

R. RD.

Adressen.

Op een politieken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwam:

Mar. Verheyen, Rietgaarschestraat 9 ROOSENDAAL (N.Br.)

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht, dat deze persoon in contact staat met een of andere organisatie die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge ik U verzoeken naar bovengenoemd persoon een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Coll.: *HR*

Aan den Heer Korpschef van Politie

ROOSENDAAL.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G. CRABBENDAM.

B.10928

G E H E I M

R. RD.

Adressen.

Op een politieken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwamen:

Wed. J. Jacobs - v. Honschoten, Marnixstraat 187^{III}
Amsterdam;

H. Engelder, Ambonstraat 11 Amsterdam;

J. v. d. Meer, Transvaalstraat 17 Amsterdam;

W. Blom, Singel 514 Amsterdam.

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht dat deze personen in contact staan met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge ik U verzoeken naar bovengenoemde personen een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J. G. CRABBENDAM.

Coll.: *dk*

Aan den Heer Hoofdcommissaris van Politie
te AMSTERDAM.

B.10928

G E H E I M.

R. RD.

Adressen.

Op een politieken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. de volgende namen voorkwamen:

Jan de Vries, Oude Langboom 117 Borsbeck Antwerpen;

K.Cornelissen, Wetstraat 83 of 86 Antwerpen;

Dr. Gabriëls, Heide Kalnhout België.

Ik verzoek U bij de Belgische Autoriteiten inlichtingen te vragen omtrent bovengenoemde personen onder opmerking, dat het niet uitgesloten moet worden geacht dat deze personen in contact staan met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen.

Voorts werd de mededeeling ontvangen, dat ontvluchte gedetineerden zich te Brussel in de Vlaamsche Club melden. Deze gedetineerden zouden speelkaarten als code gebruiken. Bij het betreden van genoemde club zouden zij een kaart moeten toonen, of een kaart voorgehouden krijgen, waarop dan een andere kaart moet worden vertoond. Iedere week zou een andere kaart worden aangewezen. Hierdoor zou het contact tot stand komen en zouden de ontvluchten worden voortgeholpen.

Ook omtrent het bovenstaande ware te Brussel te vragen of daaromtrent iets bekend is en de Belgische instanties te verzoeken ons op de hoogte te willen houden.

Uwe berichten dienaangaande zie ik t.z.t. gaarne tegemoet.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.CRABBENDAM.

Coll.: *ak*

Aan den Heer B. Wijnhuizen
Marathonstraat 24
BREDA.

3 Maart

7.

B.10928

G E H E I M.

R.

RD.

Adressen.

Op een politieken delinquent, die bij een poging tot ontvluchting uit het interneringskamp te Hoensbroek werd doodgeschoten, werd een lijst met adressen gevonden, waarop o.a. voorkwam:

A. Vaessen, A.B.B.weg 16 Vught.

Aangezien het niet uitgesloten moet worden geacht, dat deze persoon in contact staat met een of andere organisatie, die zich ten doel heeft gesteld het ontvluchten van politieke delinquenten te bevorderen, moge ik U verzoeken naar bovengenoemd persoon een onderzoek te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te willen stellen.

Coll.: *dt.*

Aan den Heer Korpschef van Politie
te

VUGHT.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

J.G.CRABBENDAM.

CORPS RIJKSPOLITIE - GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
vm. GEMEENTELIJK POLITIECORPS HOENSBROEK

17 FEB. '47
ACD 10928

ZEER GEHEIM

No. 530/47

AAN

Bericht op schrijven van:

het Hoofd van den Centrale Meldingsdienst
Javastraat 68

Onderwerp: inlichtingen

te

Nummer:

Bijlage(n): Geen.

s'GRAVENEEL

Datum:

20-2-47

(Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp van dit schrijven te vermelden).

HOENSBROEK, 14 Februari 1947.
Tel. K 4448-210.

Ik heb de eer U Hoogweledelgestreng, beleefd te berichten dat op Woensdag 12 Februari 1947 bij ontvluchting uit het kamp voor politieke delinquenten te Hoensbroek van de navolgende gedetineerden:

JOZEF VAN DER MÉSCHÉ, geb. Heerlen 13 Februari 1920, Nederlander, stoker, wonende te Eindhoven Geeststraat 32 en
LEENDERT VAN DER WEL, geb. Rotterdam 12 November 1918, Nederlander, koopman in loupes en oud ijzer, wonende te s'Gravendeel Rijkstraat 48, welke op hun vlucht zijn doodgeschoten op eerstgenoemden werd gevonden een lijst met de navolgende namen:

- ✓ Mar. Verheijen, Rietbaarschestraat 9 Roosendaal N.Br.; -
- ✓ A. Vaessen A.B.B.weg 16 Vucht; -
- ✓ Wed. J. Jacobs v. Honschoten, Marnixstraat 187 III Amsterdam; -
- ✓ Jan de Vries, Oude Langboom 117 Borsbeck Antwerpen;
- ✓ H. Engeland, Ambonstraat 11 Amsterdam; -
- ✓ J. v. d. Meer, Transvaalstraat 17 Amsterdam; -
- ✓ J. v. Rooijen p/a Vaart 83 Dongen; -
- ✓ N. J. Altink, Emmastraat 6 Vlaardingen; -
- ✓ J. Helden, Helmerstraat 31 Nijmegen; -
- ✓ W. Blom, Singel 514 Amsterdam; -
- ✓ K. Cornelissen, Wetstraat 83 of 86 Antwerpen;
- ✓ Dr. Gabriëls, Heide Kalmhout België.

Het is niet uitgesloten te achten dat deze namen verband houden met een of andere organisatie die zich tot doel heeft gesteld het ontvluchten van dergelijke lieden te bevorderen.

W. { Mij werd van betrouwbare zijde medegedeeld, dat in Brussel in de Vlaamsche Club onvluchte gedetineerden zouden terecht komen. Hier zou veel bridge gespeeld worden en zouden kaarten als een z.g. code dienen. Iedere week zou een andere kaart worden aangegeven. Bij het betreden van het ~~kaal~~ zou men dan door de spelers een kaart voorgehouden krijgen of de binnentredende zou een kaart moeten vertoonen, waarop de spelers of een der spelers een kaart zou toonen, hierop zou het onderlinge contact ontstaan en zouden zij voortgeholpen worden.

De Inspecteur van Politie te Hoensbroek,

W. Aartsen.

G E H E I M.

13

No. N.V/G.- 167/46.

Typ: C.B/M.A.

Arnhem, 23 September 1946.

Verzonden *24-9-46*

BUREAU NATIONALE VEILIGHEID

BUREAU B

Nummer: *2051/XXXIV-9/46*

Datum: *25 SEP. 46*

*Let Kol. C.
2
mij niet bekend.*

*Hieraan is mij niets
bekend.*

Ik moge U verzoeken mij wel te willen berichten of Uwerzijds reeds is bewerkstelligd, dat de politiek gedetineerde van der Elst A.J., gewezen rechercheur bij de Staatspolitie te Arnhem en bij den S.D. te Arnhem, is overgeplaatst van het bewaringskamp Beenderibbe naar een soortgelijk kamp te Wezep.

De motieven tot deze overplaatsing zijn U enkele weken geleden medegedeeld door Mr. C.W. van Rhijn te Hengelo (C).

Het verzoek tot verplaatsing zou mede worden gesteund door den advocaat-fiscaal Mr. de Walle.

Ook indien U geen termen vindt om bovenbedoelde verplaatsing te stimuleeren, ontvang ik daarvan gaarne bericht.

De Wnd. Hoofdcommissaris van Politie,

(C. Borslap).

Aan het Bureau

Nationale Veiligheid, Bureau B.,

te

's G R A V E N H A G E.

Javastraat no.68.

9 October

6

2051/XXXIV c.

GEHEIM.

L. 3VD.

N.V./G.-167/46.

23 September 1946.

A.J. van der Elst.

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven deel ik U mede, dat dezerzijds geen pogingen zijn gedaan om de overplaatsing van den politiek gedetineerde A.J. van der ELST te bewerkstelligen.

Mr. C.W. van Rhijn te Hengelo(O) heeft geruimen tijd geleden wel over v.d.Elst gesproken, maar niet verzocht om zijn overplaatsing. De afspraak was, dat Mr.van Rhijn met betrekking tot deze aangelegenheid contact zou opnemen met den I.D. te Almelo.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST

Voor dezen,
De Luitenant-Kolonel,

AAN:
den Heer Hoofdcommissaris van
Politie
te
ARNHEM.

J.G. Crabbendam.